



Медичний Університет

Газета виходить з травня 1928 року

№3-4 (3011-3012)

П'ятниця,
28 лютого 2020 року

Ціна договірна

Ukraine NOW ua

ГАЗЕТА КОЛЕКТИВУ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Газета нагороджена срібною медаллю Всеукраїнського конкурсу «Вища школа»

ВІТАЄМО!



ЛЮБІ ЖІНКИ!

Прийміть щирі і сердечні вітання з 8 Березня!

Цей прекрасний день уособлює собою величезну любов і повагу до прекрасної половини людства. Ми не уявляємо свого життя без вас, вашої любові, турботи та уваги.

У нашому університеті представниці прекрасної статі займаються наукою, підготовкою висококваліфікованих фахівців, самі навчаються і обіймають адміністративні посади. Від щирого серця дякуємо вам за внесок у розвиток університету, за високі досягнення в науковій і педагогічній діяльності, навчанні та творчості. Ми цінуємо і пишаємося тим, що ви подаєте приклад професійної етики, служіння та вірності професії. Спасибі за те, що створюєте в колективах атмосферу підтримки, взаємної поваги, любові та гармонії – всього, що зараз дуже потребує наше суспільство.

У цей день прийміть найщиріші слова захоплення і найтепліші побажання. Зичимо вам міцного здоров'я, душевного комфорту, радості, успіхів у навчанні та праці.

Упевнені, що з такими жінками, які працюють у виші та отримують знання в медичному університеті, наша країна буде розвиватися і процвітати. А ми, чоловіки, будемо підтримувати вас у всіх починаннях. Зі святом!

Ректор університету **Валерій Капустник**
Голова Вченої ради **Володимир Лісовий**

■ ЯРМАРОК ВАКАНСІЙ

НОВІ ВИКЛИКИ СТВОРЮЮТЬ НОВІ МОЖЛИВОСТІ

Майданчиком для працевлаштування вже вдруге став профільний виш – Харківський національний медичний університет, адже саме тут 5 лютого відкрився Ярмарок вакансій, учасниками якого стали понад 600 осіб.



Головна мета заходу – допомогти центрам первинного рівня Харківської та інших областей вирішити кадрові питання, а також зацікавити новими можливостями, які сьогодні відкриваються для майбутніх медиків у сільській місцевості.



Ярмарок вакансій проходить у рамках проекту «Ефективна первинна медицина в громаді», що реалізується в межах програми Європейського Союзу «Підтримка громадянського суспільства, місцевої влади та прав людини» і фінансується ЄС. Виконавцями проекту стали Харківська обласна рада в партнерстві з ГО «Агенція Змін «Перспектива», ГС «Українсько-Німецька Медична Асоціація» та з Асоціацією органів місцевого самоврядування Харківської області.

Привітати учасників та гостей Ярмарку прийшли почесні гості, представники обласної та міської влади Харкова. Так, до слова був запрошений заступник голови ХОДА Михайло Черняк. Він привітав усіх учасників від імені Олександра Кучера та наголосив, що ситуація, в якій ми всі працюємо, потребує докорінних змін. «У Харківському національному медичному університеті ми традиційно проводимо всі наради, зустрічі та обговорення, необхідні для того, щоб успішно впоратися з реформуванням медицини. Нам слід підтримати ініціативу, започатковану на державному рівні. Сьогодні медицина стає більш технологічною і сучасною, тому креативний підхід, новий погляд на зміни, що відбуваються, дуже важливий. Приємно бачити таку кількість молоді на заході, і я переконаний, що більшість з них знайдуть себе в сімейній медицині», – зазначив Михайло Євгенович.

■ ПРОПОЗИЦІЇ МІСЦЕВИХ ГРОМАД

«Наразі нам потрібні лікарі сімейної медицини для роботи в амбулаторії села Старовірівка. У нас чудовий колектив, ми не перешкоджаємо професійному та особистісному розвитку лікаря. Також сільська рада обіцяє посприяти придбанню житла та автомобіля», – Юрій Костюченко, представник Центру первинної медико-санітарної допомоги Шевченківського району.

«Наш заклад первинної медичної допомоги знаходиться в мальовничому місці з чудовою природою і добрим населенням.

У свою чергу учасників заходу привітав ректор Харківського національного медичного університету Валерій Капустник: «Хочу наголосити, що це не перший і, сподіваюсь, не останній захід, що проходить у стінах нашого вишу з приводу реформування медичної освіти і галузі охорони здоров'я. Це підтверджує думку, що тільки в єдності науки, освіти, влади, територіальних громад ми можемо досягти певного успіху. Приємно відзначити, що своє перше робоче місце студенти-випускники шукають через конкурентне середовище, тобто є пропозиція, ринок і потенційний працівник. Саме такі заходи слугуватимуть залученню молодих фахівців до роботи у сільських умовах».



До привітань приєдналися голова Постійної комісії з питань бюджету Харківської обласної ради Людмила Немикіна, виконавча директорка Українсько-Німецької Медичної Асоціації Христина Чайка, проектний менеджер від делегації Європейської комісії Мирослава Дідух.



За словами Людмили Немикіної, Харківська обласна рада як учасник цього проекту сприятиме створенню гідних умов праці для молодих фахівців. Адже сьогодні в студентів є унікальна можливість обрати професію сімейного лікаря саме у сільській місцевості, де створюються відповідні умови. Так, в області в рамках державної програми вже побудовано більше десяти нових амбулаторій, які представлені серед роботодавців на заході.

Також під час Ярмарку відбулися круглі столи, де учасники обговорили виклики професії і нові можливості задля проінформованості студентів та інтернів щодо нової ролі сімейного лікаря в мінливій системі української медицини, а ще проаналізували трансформацію медичного навчання сучасного сімейного лікаря та розглянули юридичні основи діалогу лікаря і пацієнта.

За матеріалами служби з інформаційного забезпечення ХНМУ

Ми дуже потребуємо лікаря, бо на даний час у нас працюють лише пенсіонери, котрі вже мають піти на відпочинок. Місцева влада гарантує житло й гідну заробітну плату. Зі свого боку ми обіцяємо підтримку в розвитку та навчанні молодих фахівців. Також наприкінці цього року у нас з'явиться нова амбулаторія з повним технічним забезпеченням і комфортними умовами праці», – Світлана Сумець, директорка Оскільської амбулаторії первинної медико-санітарної допомоги Ізюмського району.

АКТУАЛЬНІ ВАКАНСІЇ

КАДРОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ СІЛЬСЬКОЇ МЕДИЦИНИ

Ярмарок вакансій – це унікальна можливість пошуку роботи та прямого спілкування з роботодавцем, адже в індивідуальній бесіді здобувач має змогу отримати відповіді на всі свої запитання. Для тих, хто хоче приєднатися до ключової кар'єрної події, цінність таких заходів важко переоцінити: знайомство з роботодавцями, оцінка ринку праці, можливість презентувати себе.



Для студентів і інтернів медичних вишів – це чудова змога дізнатися про актуальні вакансії, поспілкуватися з представниками місцевих громад, медичних установ та отримати безпосередньо від них корисну інформацію про умови працевлаштування для молодих фахівців і, можливо, визначитися з місцем роботи після закінчення навчання.

Під час проведення такого кар'єрного заходу, який відбувся в ХНМУ 5 лютого, свої вакансії гостям презентували представники 17 медичних установ. Серед них і керівник Шепетівського Центру первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД) Хмельницької області Андрій Нечипорук.

За словами Андрія Григоровича, Шепетівський Центр обслуговує понад 70 тис. населення, в штаті працюють 44 лікарі, проте для повної комплектації не вистачає 4–5 сімейних лікарів. На сьогодні Центр ПМСД об'єднує 18 амбулаторій, які оснащені сучасним обладнанням і мають належні умови праці. Наразі через два тижні будуть введені в експлуатацію ще дві амбулаторії, що побудовані в рамках президентської програми підтримки сільської медицини. У цих амбулаторіях уже встановлено надсучасне обладнання з урахуванням телемедичної допомоги і створені комфортні умови для лікарів і пацієнтів.

Не залишилося осторонь й вкрай важливе питання оплати праці медичних співробітників Центру. Андрій Нечипорук докладно розповів про те, з чого складаються фінансові виплати медикам. Наприклад, лікарі Центру отримують від 10 до 20 тис. грн. Від чого це залежить? По-перше, від кількості угод, по-друге, саме від індикаторів якості, які включають вакцинацію, викорис-

тання європейських протоколів, участь в акціях громадського здоров'я, впровадження профілактичних заходів, навчання населення здоровому способу життя і надання кваліфікованої доступної медичної допомоги через партнерські відносини між пацієнтом та лікарем. Ті працівники, які виконують усі перелічені умови, отримують заробітну плату в сумі 20 тис. грн.

Як зазначив керівник Центру, на сьогоднішній день в амбулаторіях суттєво покращений сервіс надання медичної допомоги: створено кол-центр, ведеться електронний запис на попередній прийом, використовуються електронні амбулаторні картки. Також Центр є учасником європейських проектів, від яких у тому числі отримує грантові кошти на розвиток медичної допомоги Шепетівської територіальної громади.

Ще одне надважливе питання, яке хвилює молодих спеціалістів, стосується житла. Під час розмови Андрій Григорович наголосив, що нові амбулаторії уже здаються з комфортабельним житловим фондом. А ті лікарі, що використовують зйомні квартири, отримують оплату житла від Центру первинної медико-санітарної допомоги. Також з боку місцевої ради ухвалено рішення щодо купівлі службового житла для співробітників Центру. Не менш важливим є і те, що амбулаторії укомплектовані автотранспортом. Так, протягом останніх двох років Центру вдалося, у тому числі й завдяки участі в різних проектах, залучити інвестиції і закупити три сучасних автомобілі.

У ході спілкування Андрій Нечипорук також розповів про метод державно-приватного партнерства, який Центр використовує у своїй діяльності. Він полягає в тому, що аграрна компанія, яка працює в районі, надає медичне приватне страхування, а Центр зі свого боку – послуги лікарів. Від цих спільних інтересів у кінцевому випадку виграє пацієнт. Адже компанія вклала понад 1 млн грн у ремонт і оснащення одного з приміщень, надала автомобіль, створила комфортні умови для праці. Лікар стає учасником їх приватного страхування і водночас надає медичну допомогу пацієнтам як штатний співробітник Центру. У такому випадку у виграші залишаються всі: і приватна компанія, і пацієнти, і лікарі.

Наостаннє мій співрозмовник зазначив, що в даному випадку кадри вирішують все, і тому кадровий менеджмент в Шепетівському районному Центрі ПМСД є пріоритетним: «Під час Ярмарку як керівник Центру я представив переваги для наших лікарів: це ринкова заробітна плата, можливість навчатися, належні умови праці, сучасне медичне обладнання, сервіс медичної послуги, службовий автотранспорт, житло. На мою думку, в країні має працювати вільний ринок, щоб кожний мав право зробити свій демократичний вибір. Проте мені як керівнику треба створити умови для праці й проживання, а кінцевий вибір за молоддю. Упевнений, що до нас точно прийдуть на роботу випускники одного з найкращих закладів вищої освіти України – харківського медичного вишу!»

Вікторія Захаревич

ВІТАЄМО!



14 лютого в Києві відбувся пленум Асоціації хірургів України, під час якого завідувача кафедри хірургії № 3, члена-кореспондента НАМН України, професора Володимира Лупальцова було нагороджено «Пам'ятною відзнакою імені академіка Олександра Олексійовича Шалімова».

Почесну нагороду Володимир Лупальцову було вручено в рамках урочистого засідання за особистий вагомий внесок у розвиток хірургії України, наукові та професійні досягнення, бездоганну працю під час виконання своїх службових обов'язків, що пов'язані з науковою, практичною та організаційною діяльністю в галузі хірургії.



13 лютого в Національній бібліотеці України імені Вернадського відбулася офіційна церемонія нагородження лауреатів премії Президента України для молодих учених.

Професорка кафедри внутрішньої медицини №1 Анна Шалімова за роботу «Роль генетичних, гемодинамічних і метаболічних механізмів у розвитку коморбідної патології – гіпертонічної хвороби і цукрового діабету 2 типу» була нагороджена високою державною відзнакою.

УНІВЕРСИТЕТСЬКА КЛІНІКА

ДОЛУЧАЄМОСЯ ДО ВСЕСВІТНЬОГО ДНЯ БОРОТЬБИ ПРОТИ РАКУ

Четверте лютого – Всесвітній день боротьби проти раку, який відзначається з 2000 року за ініціативою Міжнародного союзу проти раку (UICC). Інформаційна кампанія «Я є і я буду», яку започаткували у 2019 році, має на меті закликати кожного до активних дій у боротьбі з цією страшною хворобою і зробити власний внесок у створення майбутнього без раку.



Університетська клініка долучилася до цієї події і провела низку заходів, направлених на інформування населення щодо небезпечності онкологічних захворювань та ризиків, які пов'язані з цією хворобою.

Третього лютого завідувач кафедри онкології професор Володимир Старіков і лікар-онкохірург Університетської клініки Дмитро Євтушенко взяли участь у телевізійній програмі «Насправді» на телеканалі «Simop», де обговорювали актуальні питання діагностики та лікування онкологічних захворювань, порушували тему особистого ставлення українців до цієї хвороби та типової поведінки пацієнтів у момент отримання діагнозу. Гості студії зауважили, що попри загальну обізнаність та активність у соціальних мережах, українці досі не розуміють важливості ранньої діагностики та лікування онкозахворювань на перших стадіях. Така велика прогалина в знаннях щодо

раку призводить до збільшення захворюваності та кількості смертей.

Четвертого лютого в Університетській клініці онкохірург Дмитро Євтушенко провів консультативний прийом всіх, хто хотів дізнатися більше про онкологічні захворювання та методи боротьби з ними. Відвідувачі проконсультувалися з лікарем щодо свого стану здоров'я та отримали професійні поради на випадок виявлення онкозахворювань у майбутньому.

Сьомого лютого в рамках реалізації проєкту психологічної підтримки пацієнтів була проведена зустріч онкохворих та членів їх родин з психологами-волонтерами, які дали дієві поради щодо надання психологічної допомоги хворим та збільшення їх мотивації на боротьбу проти раку.



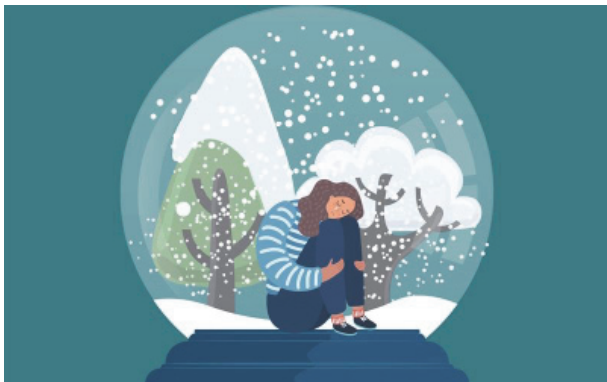
У психоосвітній лекції, яку провів керівник Центру психосоматики та психологічної реабілітації ННМК «УК» ХНМУ професор Володимир Коростій, було приділено багато уваги питанням щодо якості життя людини з цією хворобою, а також модифікації життєвого стилю та проведенню регулярних профілактичних оглядів, як найефективнішого шляху профілактики онкологічних захворювань.

Олена Лобач

ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ

Як впливає відсутність сонця на людину (дефіцит вітаміну D і депресія)

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я за 2019 рік, депресія є провідною причиною втрати працездатності у всьому світі. Вона уражає близько 264 млн людей. Темпи поширення депресії продовжують зростати, і ВООЗ прогнозує, що до кінця цього року вона стане другою найпоширенішою глобальною хворобою.



За статистикою, на депресивні стани частіше хворіють громадяни таких регіонів, як Фінляндія та штат Аляска (9,5% населення). Показники для Канади, Данії та Швеції дещо нижчі: 2–8%, але вони доводять, що здебільшого на депресію страждають мешканці країн із меншою кількістю денного світла на рік. Цікаво те, що існують дослідження, які показали зв'язок між депресією та дефіцитом вітаміну D, відомого як вітамін «сонячного світла».

Вітамін D отримав таку назву через те, що організм засвоює його, насамперед, під впливом сонячного випромінювання, хоча харчові добавки та певна їжа також є його джерелами. До дефіциту вітаміну може призвести низка факторів, але основні є такі:

- більшість людей працюють в офісах або проводять час у світі онлайн і, як наслідок, менше бувають на вулиці;
- екологічний стан навколишнього середовища, зокрема атмосфери, залишається незадовільним.



Саме зниження вироблення вітаміну D, спричинене зменшенням проведення вільного часу на вулиці чи кількості сонячного світла в зимові місяці, є одним із факторів сезонних афективних розладів (SAD англійською).

Усе почалося з виявлення рецепторів вітаміну D в тих ділянках мозку, які пов'язані з депресією. Зараз багато спостережень свідчать про кореляцію між депресією та низьким рівнем вітаміну D, проте це не означає, що саме низький рівень вітаміну D спричи-



няє депресію. Можливо, депресивні люди менше виходять назовні, тим самим отримуючи менше сонячного світла і виробляючи менше вітаміну D. Однак тоді депресія стає причиною низького рівня вітаміну D, а не його наслідком.

І все ж, як краще захистити себе та свою психіку від дефіциту цього вітаміну? Необхідна кількість сонячного впливу залежить

від клімату, часу доби та часу року. Людині необхідно десь від 15 хвилин до 2 годин впливу сонця на день, щоб отримати достатню кількість вітаміну D лише таким чином. Тому не зайвим буде проводити більше часу на свіжому повітрі: проста прогулянка з песиком, друзями чи на самоті з улюбленою музикою. Ще одна порада для тих, хто багато часу працює за столом – розмістити своє робоче місце ближче до вікна. Так, навіть у приміщенні ви зможете отримати невелику кількість сонячного світла, яке створюватиме приємнішу атмосферу для виконання всіх справ. Звичайно, не слід забувати про правильний спосіб харчування, багатий на цей вітамін, особливо коли погода дуже хмарна і з частими опадами. Вживайте більше жирної риби, яєць, твердих сирів та вершкового масла.

Якщо ж ви підозрюєте, що рівень вітаміну D низький, то його можна оцінити за допомогою аналізу крові на 25-гідроксивітамін D. Оцінка рівня вітаміну робиться двічі на рік: в середині літа та зими, коли найбільше і найменше сонячного світла – це ефективний спосіб дізнатися про ваші рівні вітаміну протягом року.

Таким чином, депресія є дійсно глобальною проблемою, що являє собою психічне захворювання, яке залежить від багатьох факторів, у тому числі й екологічного. На цей аспект ми вже можемо вплинути своєю поведінкою та відповідальним ставленням до свого самопочуття, дотримуючись усіх заходів, перерахованих вище, аби не дати похмурій погоді контролювати наше життя.

Діана Стукалкіна

НАУКОВІ БІБЛІОТЕКИ – 100 РОКІВ!

ЯК СТУДЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧУВАЛИ ЛІТЕРАТУРОЮ...

Ще були свіжі спогади людей про Жовтневий переворот та громадянську війну, які безжальним лезом перекроїли все – починаючи з державного устрою і закінчуючи людьми, їх світоглядом та майбутньою долею. Отже, в далекому 1920 році, відповідно до часу, у країні проходить реорганізація вищої освіти – класичні університети розформовувались, виокремлені факультети ставали академіями, інститутами тощо. Ця доля спіткала й Імператорський Харківський університет (ІХУ): з його складу були вилучені окремі факультети. В один медичний виш – Харківську медичну академію – об'єднані медичний факультет ІХУ і Жіночий медичний інститут Харківського медичного товариства (ЖМІ ХМТ). З 1921 р. виш носив назву Харківський медичний інститут (ХМІ). До речі, ІХУ на той час припинив свою діяльність і відновив її у 1932–1933 роках як Харківський державний університет (зараз Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна).



Кімната відпочинку в студентському гуртожитку (20-і рр. XX ст.)

У стінах уже нової установи розпочала налагоджувати свою діяльність і бібліотека, яка сьогодні відома не тільки в Україні, але і за її межами.

Про ранні роки становлення бібліотеки відомостей не так багато, крихти інформації, знайдені в архівах, – найцінніші, і дають нам змогу порівняти наші здобутки – ким ми були і чим збагатилися.

Першим завідувачем бібліотеки інституту стає Марко Левін – на той час студент ХМІ. Окрім фондів з об'єднаних бібліотек ЖМІ ХМТ, бібліотечки «Книжної лавки», кафедр та лабораторій ІХУ, до бібліотеки ХМІ надходить література за розверстками Наркомп-

роса (скорочено від Народний Комісаріат Просвіти). Книги ретельно переглядаються на відповідність ідеологічному змісту того часу. У наказі від 25 травня 1930 року № 92 знаходимо розпорядження «Для виключення непотрібних книг книгозбірні ХМІ призначається комісія у складі Левіна, Константинова і Романенко».

Усі ці роки держава жила в горнилі запеклої класової боротьби. Були політичні помилки і перегини. Разом з країною все це переживав і наш виш з бібліотекою. Так, у першій половині 1930-х років при реорганізації Медико-педологічного інституту (МПІ) частину фонду було передано до нашої бібліотеки, але при перевірці виявилось, що серед цієї літератури є книжки, заборонені для використання Міськлітом. Тому керівництвом було припинено перенесення книжок з бібліотеки МПІ, створено комісію зі співробітників ХМІ, яким запропоновано отримати останні списки Міськліту та вилучити «шкідливу літературу» (наказ ХМІ від 13 вересня 1934 р. № 114). Надалі була створена ще одна комісія, яка переглядала всю літературу в бібліотеках ХМІ та на Робітфаці щодо вилучення «ідеологічно не дотриманої» (розпорядження ХМІ від 23 вересня 1934 р. № 6/19).

На діяльності бібліотеки, як у дзеркалі, відображається життя інституту та країни, особливо в роки кардинальних змін. Так, на зміну вихідцям із заможних родин прийшли вчитися майбутні студенти з робітничо-селянських, які було й грамоти не знали. При ХМІ відкриваються вечірні підготовчі курси, де професура навчає і готує їх до вступу. Згодом підготовчі курси реорганізовано у IV курс вечірнього робітфаку. У зв'язку з цим бібліотеці доручено закупити такі книжки, як геометрія, алгебра, українська мова, історія України, біологія, зоологія.

Навчальному процесу приділяється особлива увага. Знаходимо серед розпоряджень директора ХМІ Д.С. Ловлі за 20 червня 1930 року наступне: «Вивчити стан бібліотеки та забезпечити до навчального року підручниками... Перевірити готовність бібліотеки до початку учбового року...».

На початку діяльності бібліотеки за користування книгами стягувалася невелика платня. А вже за наказом ХМІ від 21 серпня 1930 року № 132 читаємо: «В зв'язку з тим, що з нового навчального року з 1/IX ц.р. книгозбірня ХМІ постачатиме підручники для студентства, платня за користування книжками із книгозбірні ХМІ скасовується, але за несвоєчасне повернення книжок накладається штраф в розмірі 3 коп. за добу на студента і 8 коп. на добу для викладачів».

Наша теперішня бібліотека давно вже не застосовує такі «методи боротьби» з читацькою заборгованістю. Постійно відбувається діалог з користувачем, і лише згідно з Правилами користування бібліотекою тимчасово не видає літературу до повернення або перереєстрації вже взятих додому книжок.

Ірина Киричок, Тетяна Костюкевич, Наукова бібліотека ХНМУ

КОРОНАВІРУСНА ІНФЕКЦІЯ: ВЧОРА. СЬОГОДНІ! ЗАВТРА!?

В усьому світі занепокоєння викликає спалах нової коронавірусної інфекції в Китаї. Станом на 03.02.2020 загальна кількість лабораторно підтверджених випадків коронавірусної інфекції (2019-nCoV) зросла до 17 400, з них 362 – летальні. Хвороба поширилася за межі Китаю і визначається в 40 країнах світу. В Україні жодного лабораторно підтвердженого випадку нової коронавірусної інфекції не зареєстровано. ВООЗ визнала поширення 2019-nCoV надзвичайною ситуацією міжнародного значення.



Коронавіруси вперше були виділені від птахів у 1937 році. Коронавірус людини вперше був виділений D. Tyrrell і M. Bynoe у 1965 році від хворих на ГРВІ. А в 1967 році К. McJutosh ізолював штами коронавірусів у культурі трахеї. Коронавіруси – це родина вірусів, що налічує 39 видів. Вони містять одноланцюгову РНК, а оболонка вірусу під мікроскопом має вигляд корони – звідси й назва родини. Коронавірусні інфекції зазвичай проявляються як звичайна гостра респіраторна вірусна інфекція (ГРВІ), крім того, спостерігається діарея та утруднене дихання, що характерно для так званого «близькосхідного респіраторного синдрому (MERS)», а також можуть бути причиною тяжкої пневмонії при тяжкому гострому респіраторному синдромі (ТГРС або SARS).

Коронавіруси досить широко розповсюджені в оточуючому середовищі, інфікують птахів, тварин і людину. Зараження відбувається повітряно-краплинним, фекально-оральним і контактним шляхами. Віруси уражають епітеліальні клітини респіраторного та шлунково-кишкового трактів, хоча можуть знаходитися і в інших органах (печінка, нирки тощо). Коронавірусна інфекція реєструється протягом усього року, зі збільшенням захворюваності взимку та навесні. Діти хворіють у 5–6 разів частіше за дорослих.

У листопаді 2002 року в китайській провінції Гуандун було виявлено раніше невідоме захворювання – тяжкий гострий респіраторний синдром (ТГРС або SARS (Severe Acute Respiratory Syndrome)). Навесні 2003 року був ізолюваний етіологічний агент – SARS-CoV, що належить до сімейства коронавірусів. За даними ВООЗ, було зареєстровано 8098 випадків захворювання, летальність від 4 до 19,7% (понад 700 осіб).

З вересня 2012 р. по січень 2018 р. ВООЗ зареєстровано 2 298 лабораторно підтверджених випадків БКРС (Близькосхідний коронавірусний респіраторний синдром), який призвів до MERS-CoV (Middle East respiratory syndrome coronavirus) і спричинив 2 494 захворювань, 858 смертей у 27 країнах світу (80% – Саудівська Аравія, ОАЕ, республіка Корея; подорожувачі, що відвідували Середній Схід).

Перші випадки гострої респіраторної хвороби, яку спричиняє коронавірус 2019-nCoV, були зафіксовані в середині грудня 2019 року в місті Ухань у центральному Китаї, де у місцевих мешканців зареєстровано спалах респіраторної інфекції, яка була пов'язана із ринком тваринних та морепродуктів Уханя. Хотілось би зазначити, що Ухань – сьоме за величиною місто в Китаї, населення якого перевищує 11 млн людей. У січні 2020 року китайські науковці виділили новий бетакор-

онавірус – 2019-nCoV, який щонайменше на 70% схожий за генетичною послідовністю на вірус SARS-CoV. Було встановлено, що вірус передається від тварини до людини контактним шляхом, при вживанні сирих або недостатньо термічно оброблених м'ясних продуктів, а також від людини до людини повітряно-краплинним шляхом. Влада Китаю оголосила надзвичайний стан, а ВООЗ повідомила про спалах нової коронавірусної інфекції, спричиненої коронавірусом 2019-nCoV, і надзвичайну ситуацію в галузі міжнародної охорони здоров'я. ВООЗ також запропонувала внести до МКСП 2005 року попередню назву хвороби «2019-nCoV acute respiratory disease» (гостра респіраторна хвороба, яку спричиняє коронавірус 2019-nCoV).

Особливості інфекції, спричиненої 2019-nCoV

Відсутність патогномічної клінічної картини, основні клінічні симптоми нагадують ГРВІ (підвищення температури тіла до 38°C, збільшені лімфатичні вузли, кашель, слабкість, діарея, нудота, головний біль), іноді без лихоманки. Проте у деяких хворих на 3–5-й день розвивається пневмонія та гострий респіраторний дистрес-синдром.

Другою особливістю є заразність інфікованих протягом усього інкубаційного періоду, який триває від 2 до 14 днів.



Групи ризику: люди похилого віку, особи зі зниженим імунітетом, хронічними супутніми захворюваннями (хронічні захворювання нирок, легенів; онкологічні захворювання, цукровий діабет тощо).

Специфічної профілактики нового виду коронавірусу (вакцини) не має. Проте захистити себе від хвороби, спричиненої коронавірусом, можна, дотримуючись таких рекомендацій ВООЗ: утриматися від поїздок до Китаю на момент спалаху інфекції; уникати контакту з хворими на ГРВІ; регулярно мити руки з милом – ретельно, до 1 хвилини, особливо після контакту з будь-яким хворим на ГРВІ; не торкатися немитими руками очей, носа, рота – вірус може проникати через слизові оболонки; користуватися дезінфікуючими засобами; правильно використовувати медичні маски (мінати через кожні 30 хв); хворому з будь-якими ознаками ГРВІ обов'язково користуватися одноразовими хустинками, прикривати рот і ніс при кашлі, чханні; при появі ознак ГРВІ (підвищена температура тіла, кашель, утруднене дихання) потрібно терміново звернутися до лікаря; не вживати сирих або погано термічно оброблених м'ясних і рибних продуктів.

Що на нас чекає в майбутньому? Немає жодних ознак того, що цей коронавірус буде таким же смертоносним, але історія попередніх серйозних спалахів, спричинених переходом вірусу від тварин до людей, викликає серйозне занепокоєння медичної спільноти. Віруси і надалі можуть лютувати, і найгірше, що може статися – подолання новим високопатогенним вірусом міжвидового бар'єра і можливість передаватися від людини до людини...

Катерина Юрко, професор
Володимир Козько, професор

ВЫДАЮЩИЙСЯ МИКРОБИОЛОГ, ИММУНОЛОГ И ОРГАНИЗАТОР ВАКЦИННО-СЫВОРОТОЧНОГО ДЕЛА

6 февраля нынешнего года медицинская общественность отмечает 130-ю юбилейную дату со дня рождения Марка Моисеевича Цехновицера – замечательного ученого, врача, педагога, внесшего неоценимый вклад в развитие микробиологии и иммунологии, своей профессиональной деятельностью спасшего тысячи и тысячи детских жизней от туберкулеза. Предлагаем вам статью о нем, написанную сотрудниками Института микробиологии и иммунологии им. И.И. Мечникова к предыдущему юбилею. (Жаннета Перцева)



В 2010 г. исполнилось 120 лет со дня рождения и 65 лет со дня смерти заслуженного деятеля науки академика Марка Моисеевича Цехновицера, кавалера высшей награды Советского Союза – ордена Ленина.

Родился в Курской губернии. Лучший выпускник Харьковского Императорского университета – естественного (1913) и медицинского (1915) факультетов. Монография по проблеме туберкулеза, представленная студентом IV курса Цехновицером, удостоена золотой медали. В 1924 г. защитил докторскую диссертацию, в 1930 г. стал заведовать кафедрой микробиологии Харьковского института усовершенствования врачей, с 1935 г. – заведующий кафедрой микробиологии Первого Харьковского медицинского института.

Харьковскому Мечниковскому институту посвящены более 30 лет работы (1911–1942 гг.). В этот период выполнены актуальнейшие исследования по лабораторной диагностике туберкулеза, антигенному составу микобактерий, серологическим и аллергическим реакциям, механизму инфекционного процесса, генетико-наследственным основам

противотуберкулезного иммунитета, практическим вопросам вакцинации и аллергодиагностики, а также технологии изготовления вакцины ВСС и туберкулинов, их промышленного производства. Именно от яркого выступления М.М. Цехновицера в Лиге Наций (1927), где были представлены данные фундаментальных исследований автора по безопасности ВСС, начата планомерная и целенаправленная борьба с туберкулезом в глобальном масштабе. Ведь до этого вакцина Кальметта и Герена 12 лет использовалась лишь эпизодически, применялись лабораторные опытные серии препарата.

Научная деятельность Марка Цехновицера оказалась весьма широкой – антигены бактерий, анаэробные (в том числе раневые) инфекции, сальмонеллы, шигеллы, протей, нейроинфекции и нейровакцины (сыпной тиф, бешенство, цереброспинальный менингит), бактериофаги, технологии изготовления более десяти сывороток, организация их производства.

С 1942 г. Марк Моисеевич переведен в Центральный государственный научно-контрольный институт (ныне ГИСК им. Л. Тарасевича), где он возглавил направление производства и контроля вакцинных и сывороточных препаратов. Также М.М. Цехновицер был причастен к созданию Академии медицинских наук Советского Союза и стал одним из первых ее действительных членов.

Энциклопедическая подготовка, широкая эрудиция, опыт работы в институтах противоземического профиля Парижа, Вены, Берлина, Рима, Неаполя, Генуи, Гамбурга, Франкфурта, Варшавы и Копенгагена, знание 12 иностранных языков и многие другие качества ученого позволяли Марку Цехновицеру оказывать влияние на развитие самых разных направлений общей биологии, инфектологии, генетики и молекулярной биологии. Прекрасный и четкий докладчик, постоянный председатель на многих союзных и зарубежных форумах, посвященных борьбе с эпидемиями и эпизоотиями. Редактор многих журналов, глава солидной научной школы микробиологов, аллергологов, иммунологов и вакцинологов.

М.М. Цехновицер писал литературные заметки, на пианино и фортепиано исполнял произведения классиков на сценах Харьковской филармонии и ХНАТОБа, вел шахматную переписку с Х.Р. Капабланкой, встречался с ним за шахматной доской (сеанс одновременной игры Х.Р. Капабланки с учеными и профсоюзным активом, 23.06.1936, актов зал Мечниковского института), консультировал Ольгу Чагадаеву-Капабланку относительно частичной потери слуха (в двадцатилетнем возрасте переболела скарлатиной в тяжелой форме). Разносторонность таланта Марка Моисеевича позволяла ему вести переписку с известнейшими в те времена учеными – Асколи, Вемберп Бейеринк, Берджи, Бернет, Борде, Бюрне, Вассерман, Видал, Гимза, Поль де Крайф, Зонне, Кальметт, Кастеллани, Китозато и др.

Умер академик Марк Цехновицер в 1945 г. в возрасте 55 лет при весьма загадочных обстоятельствах, поскольку не страдал длительно каким-то четко определенным заболеванием.

М. Кучма, Е. Комарова

(ж-л «Инфекционный контроль», № 1, 2012)

СПІВРОБІТНИКАМИ ХНМУ ОДЕРЖАНО:



Патенти на корисні моделі

1. Спосіб прогнозування ефективності лікування мультирезистентного туберкульозу легень з деструкцією та бактеровиділенням. **Автори:** О.С. Шевченко, І.А. Овчаренко, Є.Б. Радзішевська, С.С. Овчаренко.

2. Спосіб пригнічення біоплівкоутворення патогенними мікроорганізмами, збудниками гострих пієлонефритів у дітей. **Автори:** Н.І. Макєєва, М.М. Мішина, І.А. Марченко, О.О. Вовк, Ю.А. Мозгова, В.О. Головачова, Ю.М. Мішин.

Анна Голданська,

керівниця служби інтелектуальної власності ХНМУ

ЯК НЕ ВАРТО ВІТАТИ 3 8 БЕРЕЗНЯ І ЧОМУ?

*«Тож лишайтесь завжди милі,
Ніжні, щирі, чарівні,
І розумні, і вродливі,
І веселі, і прості!»*

Рядки, винесені до епіграфу, цілком відображають усталену спадщину (та відповідну стилістику) вітання жінок зі святом 8 березня, яка виникла у радянські часи та, почасти, збереглася і донині. Вона передбачає:

- акцентувати увагу на начебто традиційних «жіночих» чеснотах, які точно наявні і неодмінно мають бути у тої, яку поздоровляють (ніжна, красива, мила, надихаюча, чарівна, хазяйновита та інші);
- ідентифікувати жінку з природою, весною («Будь як квітка весняна», «Нині ваш весняний день квітів, сонця і пісень!»);
- вітати жінку з тим, що вона (як це не парадоксально звучить) є жінкою, неодмінно присмачуючи побажанням «залишатися нею, незважаючи ні на що» (тут, мабуть, йдеться про невідворотні зміни на рівні суспільства, на які у такий спосіб відверто радять не звертати уваги).

Насправді, в усьому світі 8 березня офіційно називають Міжнародним днем боротьби за права жінок. Саму ідею у 1910 році на з'їзді жінок у Копенгагені запропонувала відома Клара Цеткін. Тоді з'їздом було прийнято рішення про необхідність відзначати у березні (точної дати визначено не було) день солідарності жінок у боротьбі за повні політичні, економічні і соціальні права, і лише на початку 1920-х років був остаточно визначений і сам день календаря. І хоча на рівні ООН 8 березня отримало свою згадану вище офіційну назву лише у 1975 році (наразі відзначається приблизно у 30 країнах світу), неофіційно його шанували і раніше (наприклад, в СРСР – з 1922 року).



ється приблизно у 30 країнах світу), неофіційно його шанували і раніше (наприклад, в СРСР – з 1922 року).

На жаль, на території країн, що колись входили до Радянського Союзу, базовий зміст цього дня давно втрачений. Закликаючи відзначати 8 березня, ООН пов'язав його із викоріненням дискримінації жінок. Натомість, у СРСР останньої третини минулого століття, звісно, не можна було допустити, що з жінками «у нас щось не так». Тому в суспільній свідомості відбулося альтернативне «якоріння» – із весною, тим більше, що з природою часто асоціюють і саму жінку (нерідко ті славнозвісні начебто «жіночі» риси вважають такими, що народжені природою, хоча навіть поверхневий критичний аналіз вказує, радше, на їх культурне походження).

Проблема дискримінації жінок досі не вирішена на рівні людської цивілізації, так само вона актуальна і для українського суспільства. Натомість, всупереч історичному тренду, представниці жіночої статі досягли значних соціальних успіхів, і з кожним роком досягнень жінок у різних соціальних сферах стає все більше.

Міжнародний день боротьби за права жінок самим своїм існуванням нагадує про цей непростий шлях жінок до визнання, про щоденне долаття прямої та прихованої дискримінації, про тих, хто віддав своє життя і здоров'я заради того, щоб сучасна дівчинка, дівчина, жінка мала визнані права і можливості, які здаються нам ледь не природними, хоча донедавна не можна було і уявити, що колись вона їх матиме.

8 березня не святкують, його відзначають, а це, погодьтеся, велика різниця. Вітаючи в душі радянської спадщини, навмисно чи ні, ми ігноруємо та нівелюємо цей величезний доробок досягнень та споконвічний сенс дня 8 березня. Тому пропонуємо утриматися від них. А подаровані в цей день квіти хай символізують той незримий шлях опору, який проходить ледь не кожна жінка, коли всупереч патріархатній традиції приймає самостійне рішення, обирає власний життєвий шлях та досягає соціального успіху.

Олег Марущенко,

доцент кафедри філософії, кандидат соціологічних наук, гендерний експерт

АЛЬТЕРНАТИВНА ДУМКА

ІНШИЙ ПОГЛЯД НА ДЕНЬ СЯТОГО ВАЛЕНТИНА

Місто заповнюють штучні серця, на кожному кутку продають паперові валентинки, а квіти коштують вдвічі дорожче? Вітаю, ми наближаємося до Дня святого Валентина.



Свято всіх закоханих – особливий день для пар. За декілька тижнів дівчата починають робити натяжки своїм хлопцям. «Любий, а що ти мені подаруєш? А я бачила гарну каблучку...». Хлопці героїчно роблять вигляд, що натяків не розуміють. Взагалі. Однак у день 14 лютого, стиснувши зуби, купляють чергову валентинку або м'яку іграшку, квіти та бронюють місце у популярному кафе. Адже треба! Також не виключено, що половинка залишиться невдоволеною подарунком. Тоді взагалі ховайся! А романтична вечера? Шампанське і пелюстки троянд? Обов'язково! Тож, хлопці, збирайте гроші заздалегідь.

Дехто вирішує у цей день зізнатися у коханні. Так, це дійсно гарний привід для святкування. Згодна. Проте ще більше пар хо-

чуть саме у цей день одружитися. Адже це так романтично! Хіба ж заміжжя в інший день буде менш важливим і не таким яскравим? Напевно, що так.

До чого я веду? Стереотипи, нав'язані суспільством, змушують багатьох людей робити те, чого їм не хочеться. Так, майже всім дівчатам подобається увага і подарунки. До того ж, це чуда можливість зробити фото в «Інстаграм» і похизуватись перед друзями. Проте, якщо спитати у хлопців, чи подобається їм День святого Валентина, більшість чесно відповість, що не бачать у цьому дні нічого гарного.

Можливо, хтось скаже мені, що з таким настроєм можна не святкувати ані Новий рік, ані інше свято. А я відповім: так, можна! Кожна людина має право вибирати, як їй жити і що святкувати. Тому треба ставитися до цього простіше.

Моя мама народилася саме 14 лютого. Чомусь усі вважають, що це дуже класно. «Ви народились у такий день!» – чує матуся кожного року від різних людей. На що моя мама відповідає, що коли вона з'явилася на світ, такого свята ще не було. А тепер не можна купити гарний торт – усі у формі серця, посидіти десь у кафе – всюди закохані пари. Суцільні мінуси!

Ми з чоловіком свято Валентина не відзначаємо. Бо я вважаю, що кохати треба незалежно від того, який сьогодні день. Бажано робити це регулярно і без нагадувань із реклами. А подарунки – це не більше, ніж хід талановитих маркетологів. І взагалі, 14 лютого – якимсь штучне свято. Здається, моему чоловіку пощастило, чи не так?

Я в жодному разі не закликаю вас відмовитися від Дня святого Валентина. Якщо вам подобається 14 лютого – чому б ні? Проте не перетворюйте святкування на обов'язок, а отримуйте від нього задоволення!

Ірина Блинкова, редакторка з інформаційного дизайну

ДЕНЬ ВСІХ ЗАКОХАНИХ

СВЯТО РОМАНТИКИ ТА НІЖНОСТІ

Почуття, що затьмарює розум, змушує битися серце швидше, а кров завмирати в судинах. Ні, це не патологічний стан. Це почуття шаленого та щирого кохання.



14 лютого світ знову охоплюють п'яні та солодкі думки, пристрасні обійми та палкі поцілунки. День закоханих – свято, сповнене приємних сюрпризів, цікавих подарунків, неочікуваних миттєвостей. Недарма його відзначають напередодні весни – пори, коли почуття, прокидаючись разом з природою, стають ще сильнішими.

Та чи кожен має другу половинку?! Якщо ні, це не привід для суму, адже в цей день не лише можна, а й потрібно висловлювати прекрасні почуття своїм друзям, рідним, навіть домашнім

улюбленим. День святого Валентина по-особливому сповнений позитивними емоціями та наділений гормональною симфонією дофаміну та ендорфінів. Кому як не нам, студентам-медикам, знати про це? А щоб дійсно почувати себе щасливими, посміхайтесь якомога ширше, доброзичливіше, несіть гордо свою любов та повагу до людей, адже даруючи радість іншому, ми даруємо радість собі.



Кохайте та будьте коханими!

Катерина Положишник, І медичний факультет

МАРТОВСКОЕ ЭССЕ

«Я ВСЕМ ЖЕЛАЮ БЫТЬ УВОЛЕННЫМИ...»

Март на пороге... Пусть снега окутывают вас еще своей багровой шалью. Пусть текут ручьи небесных волн. Пусть ваше сердце бьется все сильнее в предвкушении морозов. Но март уже близко. Этот месяц дарит нам каскад несбывшихся мечтаний. Кому-то подарили красные розы, кому-то белые. Одна огорчилась от признания в любви вовсе не того. А третьей и вовсе никто даже не позвонил. Женщины. Такие загадочные. В то же время они, маленькие создания большой вселенной, жаждут огромной любви. Любви красочной и вполне понятной. Им не нужны зеркальные сцены из пьес. Им хочется быть отражением красивых историй. Чтобы раз. И чтобы навсегда.



Наука эта непростая, согласитесь? Одно дело – изобретать и открывать. Другое – находить себя в обыденности и непривлекательности этого скучного месяца. Этого дождливого и часто сонного марта. Ни для кого не секрет, что именно женщина – первооткрыватель чувств. Ее никогда не подводит интуиция. Один взгляд – и больше ничего не нужно. Влюбленность. Вечная влюбленность в жизнь.

Когда я в очередной раз получила тему статьи, которую мне предстояло написать, я немного огорчилась. А потом внезапно обрадовалась. Женщина в науке. Красиво, не так ли? Однако наука жизни мне пока гораздо ближе. Совсем скоро годы,

ушедшие на получение высшего образования, возьмут свое. Я буду писать иначе. Иными будут мои речевые обороты. И женщина в науке будет уже другая. Но жизнь ведь всегда остается жизнью?

«Ядерная зима». Так прозвали одну из самых влиятельных женщин. Анна Винтур. Эталон моды. Я даже немного ей завидую. Она красива, умна и харизматична. Словно ядерное оружие в руках хрупкого мира. Она изменила моду. Она сделала журнал. Да, именно сделала. Не собрала, не свела, не написала. Она его сделала. Женщина-протест. Когда все носили школьную форму, Анна упрямо подрезала кончики волос. Ее стрижка «боб» легендарна и по сей день. Короткая юбка и дерзкий взгляд. Словно этому человеку и не 70 лет вовсе. Единственное, что в ней стабильно – бежевые босоножки от Manolo Blahnik. Изюминка во всем.

Вы скажете, что Анна Винтур просто родилась с отличным вкусом и притягательным шармом игривой кокетки. Вам будет казаться, что абсолютно каждая женщина сможет соблюдать строгий распорядок дня до самой старости. Вы будете уверены, что сочтает строчки в единый текст и колготки с туфлями – забава, которая приносит деньги. Я же скажу, что это не так. Показалось. Вам просто нелепо так показалось.

«Я всем желаю быть уволенными: это ни с чем несравнимый опыт и стимул двигаться дальше». Знать бы куда. И знать бы зачем. Анна знала. А вы знаете, куда бы пошли? И стоит ли уходить вообще? Уверенность в завтрашнем дне дается не сразу. Как и опыт. Как и воля. Силу в своих собственных руках и ногах найти может каждый. А вот попытаться подогнуть под себя мир этими руками – задача со звездочкой.

Мартовские дни созданы для настоящих женщин. А настоящих вовсе не бывает. Есть разные: угрюмые и сонные, говорливые и улыбающиеся, смешные и забавные, красивые и лаконичные. Но все они заслуживают счастья. Такого простого и человеческого. Такого далекого и манящего. Познав науку жизни, каждая из нас получает сполна. Иногда хорошего, иногда не очень. Но зато как сладок запретный плод. Говорят, что с заварным кремом терпения и медовыми коржами настойчивости подавать жизнь к обеду гораздо лучше, чем с чаем без эклера с утра.

София Бойко, студентка (IV медицинский факультет)

ПАМ'ЯТАЄМО!

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

День пам'яті Героїв Небесної Сотні відзначається щорічно 20 лютого. Саме в ці дні шість років тому під час Революції Гідності протистояння між українським народом і тодішнім режимом сягнуло свого апогею.

20 лютого 2014-го загинуло найбільше активістів Євромайдану. Загалом революційні події зими 2013–2014 років забрали життя понад ста людей.

21 лютого 2014 року офіційна влада України юридично визнала жертвами загиблих мітингувальників Майдану. Того дня відбулося прощання із загиблими активістами, яких у жалобних промовах назвали «Небесною Сотнею», лунала пісня «Плине кача...», яка стала українським народним реквіємом.

Сумний список Небесної Сотні відкрився 22 січня 2014 року, коли від вогнепальних поранень під час сутичок у центрі столиці загинули активісти Майдану Сергій Нігоян та Михайло Жизневський. Того ж дня в лісі під Києвом було знайдено тіло зі слідами тортур активіста Юрія Вербицького. До 18 лютого вже налічувалося 9 загиблих. З 18 по 21 лютого на Майдані загинуло найбільше людей – 84, після 21 лютого – ще 18.

Окрім українців, жертвами режиму Януковича стали білоруси, вірмени та грузини. Усі вони увійшли до меморіалу борців за українську Незалежність – до Небесної Сотні. 104 загиблим Президент України Петро Порошенко посмертно



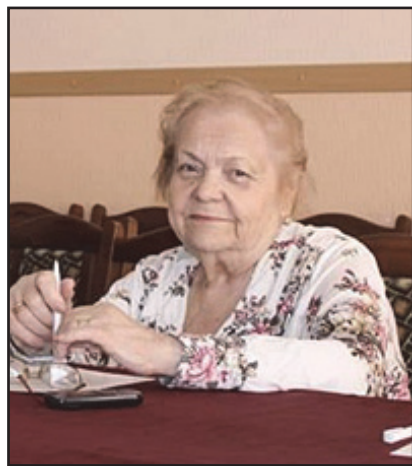
присвоїв звання Героїв України, а троє іноземців (громадянин Білорусі Михайло Жизневський, Грузії – Зураб Хурція і Давид Кіпіані) посмертно нагороджені орденами Героїв Небесної Сотні.

Катерина Шролик, II медичний факультет

СУМУЄМО!

СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ ГАЛИНИ ОЛЕКСАНДРІВНИ САМАРДАКОВОЇ (1937–2020)

5 лютого 2020 р. на 83-му році життя перестало битися серце доцентки кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи Харківського національного медичного університету Галини Олександрівни Самардакової.



Галина Олександрівна народилася 21 листопада 1937 р. у місті Мурманськ. У 1961 р. закінчила Харківський медичний інститут. У 1964–1966 рр. навчалася у клінічній ординатурі, у 1966–1968 рр. – в аспірантурі на кафедрі психіатрії, наркології, загальної та медичної психології ХМУ. У 1968 р. захистила дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата медичних наук на тему «Об острых

психозах при транзиторных нарушениях церебрального кровообращения». У 1968–1987 рр. працювала на посаді асистента кафедри психіатрії, наркології, загальної та медичної психології, з 1987 р. – доцент кафедри психіатрії, наркології та медичної психології ХНМУ, у 1988 р. отримала вчене звання доцента.

Педагогічний стаж Галини Олександрівни складає 52 роки, і всі ці роки вона пропрацювала в Харківському національному медичному університеті.

Галина Олександрівна Самардакова – педагог і лікар від Бога, студенти і колеги її безмірно поважали і любили. Тисячі лікарів-психіатрів по всій Україні і за її межами з гордістю називають її своїм Учителем. До неї на консультацію привозили хворих з усієї країни. Талановитий лікар і чудовий діагност, дивовижна людина енциклопедичних знань і неймовірної доброти ... Завжди з посмішкою, завжди в роботі, завжди готова допомогти ...

Щоб пам'ятали...

Евгеній Прокопович. Светлая память и низкий поклон! Огромная благодарность за знания и уроки педагогического мастерства... Царствия небесного, дорогая Галина Александровна.

Elena Samoylova. Замечательный, необыкновенный ЧЕЛОВЕК, у Галины Александровны не было возраста – всегда в работе, энергичная, активная, позитивная, со своей неизменной улыбкой. Не хочется в это верить... Очень и очень больно... Светлая память!

Александр Иванов. Горькая, невосполнимая утрата для медицинского мира Харькова, и не только Харькова! Галина Александровна посвятила себя служению Психиатрии. Щедро делилась своими знаниями и умением с молодыми поколениями врачей. Бесконечная благодарность. Светлая память!

Oksana Baibikova. Ушла от нас наш Учитель, наша мудрость, глубина и Человек с большой буквы! Вечная память в наших сердцах! Любим, помним, скорбим! Нет слов пояснить боль утраты!

Василий Гайчук. Галина Александровна была ВЕЛИКИМ УЧИТЕЛЕМ! Не с большой буквы, а именно ВЕЛИКИМ учителем, оставившим после себя большое количество достойных учеников. Учеников, которые будут нести память о ней в своих сердцах. Пусть покоится с миром.

Дария Дмитренко. Невозможно передать всю горечь этого события. Профессионал своего дела, прекрасный педагог, душевный человек, добрый, чуткий, внимательный... Я счастлива, что мне удалось получить знания и опыт от Галины Александровны, что мне удалось пообщаться с ней, и ужасно опечалена от того, что не смогу поздравить ее со следующим юбилеем... Светлая память.

Вячеслав Заворотный. Невозможно определить глубину скорби нашей. Галина Александровна навсегда останется в сердцах и памяти Великим классическим отечественным Психиатром и Великим Учителем и Наставником для всех, кто имел счастье видеть, слышать и общаться с ней. Пусть покоится с миром ее душа и тело.

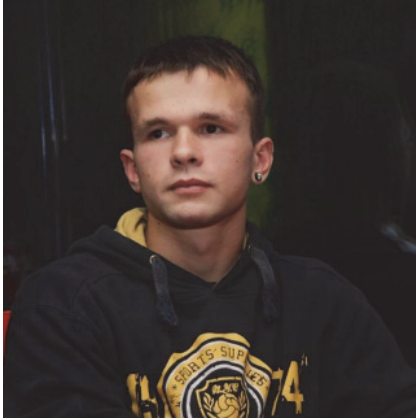
Stanislav Udovichenko. Имел возможность на олимпиаде видеть работу Галины Александровны с пациенткой. Это из ряда тех Врачей, о которых пишут книги и снимают фильмы (точнее, должны бы)... Светлая память!

Kateryna Galyeva. Царство небесне. Найулюбленіший вкладач. Лише вона могла так цікаво проводити заняття по цьому складному предмету. Дуже шкода.

Dmytro Olkhovsky. І я був її студентом. Вчитель. Людина... Царство небесне! Світла пам'ять...

Natalia Alexeenko. Как жаль! Это один из немногих преподавателей, которые запомнились мне на всю жизнь. Царство небесное!

ХАРКІВСЬКІ ЛИЦАРІ



Слід зазначити, що серед загиблих героїв Майдану було троє харків'ян. Це активіст, волонтер та реконструктор Владислав Зубенко. Владислав вчився в Українському державному університеті залізничного транспорту і працював на залізниці. 21 листопада 2014 року йому посмертно присвоїли звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка». Українська православна церква Київського патріархату посмертно нагородила Зубенка медаллю «За жертвність і любов до України». На честь хлопця в Харкові названа вулиця, в Українському державному університеті залізничного транспорту в Харкові є пам'ятна дошка Владиславу, його ім'я носить лабораторія інформаційних систем і технологій УкрДУЗТ. 1 квітня 2017 року пасажирському поїзду № 115/116 Харків–Чернівці присвоїли ім'я Владислава Зубенка. Також куточок героя Небесної Сотні є і на вокзалі «Харків–Левада».

Ще один герой, поклавший своє життя за Україну, – випус-

кник факультету комп'ютерної інженерії та управління Харківського національного університету радіоелектроніки Євген Котляр. На його честь в Харкові назвали вулицю. Євгену відкрили меморіальну дошку в університеті, де він навчався. Посмертно присвоїли звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка». Українська православна церква Київського патріархату нагородила його медаллю «За жертвність і любов до України». Про нього також зняли фільм «Герой України Євген Котляр».

Останнім мешканцем Харкова, хто загинув на майдані, був столяр Юрій Паращук, якому посмертно присвоїли звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка». Українська православна церква Київського патріархату нагородила його медаллю «За жертвність і любов до України». Іменем Юрія Паращука також названа одна з вулиць Харкова.

Матеріал підготував Ігор Шульгач

19 ЛЮТОГО – ДЕНЬ ДЕРЖАВНОГО ГЕРБА УКРАЇНИ

ЄДНІСТЬ І ВОЛЯ ЯК ГЕРБ УКРАЇНИ

Тризуб, як державний герб України, має тривалу і складну історію. Перша згадка про нього з'явилася ще в стародавні часи, коли на південних землях сучасної України мешкали елліни. У стародавніх греків тризуб був зброєю морського бога Посейдона і символізував владу над морями. Умілі мореплавці і колонізатори, елліни шанували цей символ і викарбовували його на своїх монетах. Однак того часу на території України мешкали скіфи, яких не можна назвати природителями українців. Лише через століття на цих землях з'явилися племена слов'ян, які були предками сучасних українців.



Багато істориків вважають, що першими на слов'янські землі тризуб принесли варяги або, як їх ще називали європейці, вікінги чи нормани. Саме вони, згідно з норманською теорією, є засновниками давньоруської держави.

Тризуб був фамільним знаком князів із роду Рюриковичів, які правили цими землями протягом багатьох років. Загалом тризуб як символ був дуже популярним у скандинавів. Щодо фамільного знаку Рюриковичів, то зараз історики вважають, що це стилізоване зображення сокола Рарога – духа, якого звичайно зо-

бражають у вигляді хижого птаха. Цей казковий персонаж існує у слов'янській та скандинавській міфології.

Протягом багатьох років, поки Україна не сформувалася як держава, на її території утворювалися і зникали різні країни. Гербом деяких земель була корона або козак з рушницею, інші, що входили до складу імперій або королівств, приймали герби своїх володарів.

Врешті-решт, питання щодо національної символіки було поставлене в Україні після Лютневої революції 1917 року і проголошення незалежності. Прапор було обрано досить швидко, оскільки жовтий та синій кольори фігурували в українській історії ще з часів давньоруських князівств. А ось вибір герба був складним і тривалим. Для нової, незалежної країни було запропоновано декілька варіантів, і всі вони мали історичний контекст: козак з мушкетом часів Запорізької Січі, Галицький лев, лук зі стрілами, лев разом з архангелом Михаїлом, хрест із зірками та півмісяцем. Зрештою, політичний та історичний діяч тих часів Михайло Грушевський поставив крапку в суперечках щодо того, яким має бути герб України. Він наголосив, що серед усіх запропонованих варіантів державного герба тризуб князів Київської Русі є найбільш відповідним та історичним.

Уже наприкінці 1917 року тризуб уперше з'явився у вигляді державного символу на монетах, а 1918-го року його розташували на військово-морському прапорі України. Проте офіційним гербом держави тризуб було прийнято лише 25 лютого 1918 року.

Після розпаду СРСР у 1991 році Україна знову стала незалежною унітарною державою, і постало питання щодо того, яким має бути герб країни. Врешті-решт, 1992-го року Верховна Рада України знову обрала гербом тризуб. Слід зазначити, що на сьогодні Україна має тільки малий герб – тризуб, а ось проект великого герба так і не був ухвалений депутатами парламенту і сьогодні відсутній у регаліях України.

У геральдиці малий герб України тризуб читають так: синій щит із золотою облямівкою, на якому зображений золотий тризуб.

Ігор Шульгач, фахівець служби з інформаційного забезпечення

ДО ВСЕСВІТНЬОГО ДНЯ БОРОТЬБИ З ЕПІЛЕПСІЄЮ

ЖИТИ ЗВИЧАЙНИМ ЖИТТЯМ

10 лютого – Всесвітній день боротьби з епілепсією, а також привід згадати про правила надання першої допомоги при епілептичних нападах, міфи, що оточують захворювання, та історії людей, які живуть із ним.



Так, цього дня до ТРК «Французький бульвар» були запрошені діти, хворі на епілепсію, та їх батьки. Студенти з різних ЗВО Харкова проводили екологічні майстер-класи із цікавої науки, істинної хімії, робототехніки. Організація «Червоного Хреста» також приєдналася до заходу: були проведені уроки з невідкладної медичної допомоги, продемонстровано мультфільм, де розповіда-

лося, яким спортом можуть займатися хворі на епілепсію, в якій грати, як поводити себе у критичних ситуаціях, а також про надання психологічної підтримки людям із діагнозом «епілепсія».



Хоча 70% хворих на епілепсію можуть жити звичайним життям, без нападів з прийомом медикаментів, більшість соромиться цього діагнозу, лікуються в приватних установах чи зовсім уникають лікування. Тож метою цього заходу було зруйнувати міфи та проінформувати населення щодо сприйняття цієї хвороби.

Анна Мороз

ЛІТЕРАТУРНА СПАДЩИНА

ВОЛОДИМИР СОСЮРА: «Я – ДИТЯ ПЕРШОЇ ЛЮБОВІ»

Поет народився 6 січня 1898 року у м. Дебальцеве. Його батько, Микола Володимирович – непосидючий, різнобічно обдарований, за фахом кресляр, змінив багато професій: учителем, працював сільським адвокатом, шахтарем.



Природа наділила Володю дивним сприйняттям світу. Рано, ще до школи, відчув магію любові — «солодке й страшне захоплення», закоханість неодмінно у блакитнооку білявку. Саме такою була гімназистка Констанція Родзянська. Полька захопила його, полонила читанням французької поезії (він не знав мови, але був заворожений музикою слів). Двадцятилітнім Сосюра вступив до гайдамацького полку УНР. Тоді на Донбасі більшовики та червоногвардійці були всім чужі, як і німці. Хлопці-шахтарі записувалися в козаки. «Ми пройшли золотими ланами, крізь огонь і синяву пройшли, та навіки, навіки за нами – оселедець, погони та шлик». Пізніше В. Сосюра згадував, як вони з Євгеном Маланюком крали яблука в саду у Петлюри. Усю війну Володька був закоханий у Констанцію, мріяв про одруження, але вона не дочекалася – «ти давно вже дружина другого». Сосюра перейшов до більшовиків у 1-й Чорноморський полк Червоної Армії 1920-го в Одесі. Полк ходив під синьо-жовтим прапором, бо тоді більшовики ще боялися українців.

Сосюра був трохи містиком. А чим ще можна пояснити його традицію призначати побачення на кладовищі? Коли він призначив побачення «мрійній та ніжній» Наталі Забілі на цвинтарі, поетка замість себе послала чоловіків Саву Божка й Івана Кирilenка. Тільки ті побоялися йти – думали, що у Сосюрі є зброя.

Перше побачення блакитноокої білявці Вірі Каперівні Берзній, колишньому політруку червоноармійського ескадрону, Сосюра теж призначив на цвинтарі. Їй Володимир присвятив слав-

нозвісне «Так ніхто не кохав». Вони одружилися з Вірою у 1922 р., прожили у шлюбі 7 років, мали двох синів Олега та Миколу (які не визнавали батька). А любов таки вмерла від шовіністичних поглядів дружини:

*Ми з тобою зійшлися в маю,
ще не знав я, що значить ідея.
Ти й тоді Україну мою
не любила, сміялася з неї.*

Через кілька літ його жінкою стала поетеса Олена Журлива, в яку був закоханий і Павло Тичина. Коли багато українських письменників, друзів Сосюри, вже сиділи або були знищені режимом, він же писав поему «ГПУ». Згодом утік до Ленінграда, де працював токарем. До Донецька теж тікав — там усі свої, не продадуть петлюрівця. Але там його підстерегла прекрасна катастрофа: Сосюра зустрів синьооку Марію Данилову. Вона була на 12 років молодшою, закінчила балетну школу в Києві. У березні 1931 р. вони одружилися. 15 січня 1932 року народився син Володимир. Життя їхнє було бурхливо-скандальне «19 нестерпних літ». Сучасники вважали, що Марія (Мурка) – «сущий диявол», що вона не любить Володимира, навіть мови не змогла вивчити. Справді, сімейні сварки вибухали часто й гучно. Не раз Марія виривала з рук чоловіка книжку зі словами: «За це тобі гроші не платять! Сідай – і пиши!» – і зачиняла його двері на ключ.

Драматично закінчився скандал із дружиною Івана Кулика: вона посприяла, аби поет потрапив на Сабурову Дачу. І народився сумний жарт: «Божевільний Сосюра пише вірші краще, ніж нормальний Кулик». Але перебування на Сабуровій Дачі, мабуть, і врятувало поета.

У 1942 р. Сосюра дізнався, що Марія Данилова, як агент НКВС, мусила доносити на нього та його знайомих, однак не покинув її. 1948-го року Марія написала листа голові СПУ О. Корнійчуку. Зізналася, що завербована з 1941 року і змушена «по службі» бувати на явочних квартирах, а люди думають про неї бозна-що. І вона просить Корнійчука якось «розвіяти ці плітки». Можливо, жінка просто не витримала. Корнійчук відніс листа «куди слід». У 1949 р. Марію Сосюру засудили на 10 років за розголошення державної таємниці і вона пройшла п'ять концтаборів. Із Сосюрою вона розлучилася ще до арешту.

Доки Марія сиділа в таборах, поета, лауреата Сталінської премії цькували за вірш «Любіть Україну!». Через рік по смерті Сталіна Марія повернулася. Казали, що з вокзалу додому Сосюра ніс її на руках. У 1955 р. вони знову офіційно одружилися. Марія пережила Володимира на 30 років.

Матеріал підготувала викладачка кафедри української мови,
основ психології та педагогіки
Оксана Самолисова

СПОРТ

ВІТАЄМО ПЕРЕМОЖЦІВ ЗИМОВОЇ СПАРТАКІАДИ «ЗДОРОВ'Я»!



У медичному виші завершився зимовий блок щорічної спартакіади «Здоров'я» серед працівників університету, що проводиться за ініціативою профкому первинної профспілкової організації співробітників ХНМУ.

До зимового блоку увійшли змагання з 8 видів спорту, переможці яких були нагороджені грамотами та грошовими нагородами від профкому співробітників медичного університету.

За факультетами призові місця розподілилися наступним чином:

З армспорту:

I місце – IV медичний факультет та I медичний факультет (19 балів);
II місце – VI медичний факультет (16 балів);
III місце – V медичний факультет (10 балів).

З бадмінтону:

I місце – IV медичний факультет (45 балів);
II місце – I медичний факультет (18 балів);
III місце – VII медичний факультет (17 балів).

З гирьового спорту:

I місце – I медичний факультет (15 балів);
II місце – II медичний факультет (14 балів);
III місце – IV медичний, стоматологічний, V медичний факультет (12 балів).

З жиму штанги лежачи:

I місце – II медичний факультет (21 бал);
II місце – IV медичний факультет (19 балів);
III місце – I медичний факультет (17 балів).

З настільного тенісу:

I місце – IV медичний факультет (38 балів);
II місце – I медичний факультет (27 балів);
III місце – VII медичний факультет (24 бали).

З шахів:

I місце – ННІ ПО (22 очка);
II місце – III медичний факультет (7 очок);
III місце – V медичний факультет (6 очок).

Зі скандинавської ходьби:

I місце – I медичний факультет (19 очок);
II місце – II медичний факультет (15 очок);
III місце – VI медичний факультет (12 очок).

З шашок:

I місце – III медичний факультет;
II місце – IV медичний факультет;
III місце – II медичний факультет.

Вітаємо переможців зимового блоку та запрошуємо взяти участь у змаганнях з плавання та атлетичного кросу!

ВІТАЄМО!

ЛАУРЕАТИВ КОНКУРСУ «ARTRAVE»!



25 січня у м. Львів відбувся Міжнародний фестиваль-конкурс «ARTRAVE». Цей творчий захід зібрав колективи з Києва, Миколаєва, Львова, Умані, Полтави. Були представлені 112 номерів художньої самодіяльності в різних номінаціях. Серед учасників були й творчі колективи Молодіжного центру ХНМУ.

За результатами конкурсу лауреатом I ступеня став вокальний ансамбль

«Троянда», лауреатом III ступеня – сучасний танцювальний колектив «A-FAM». Вокально-інструментальний колектив «Атріум» отримав «Гран-прі» фестивалю та став лауреатом I ступеня.

Адміністрація та студентська спільнота вишу бажає усім учасникам фестивалю невичерпної творчої енергії, що дозволить їм підкорювати нові мистецькі вершини.



СТОРІНКА ТВОРЧОСТІ

Добре

Як добре, коли в серці є любов,
Коли воно у тебе замирає
При погляді одним, немов
До тебе тихо розмовляє

Як добре, коли в серці є надія,
Коли цвіте душа од тих думок,
Коли живе у ній пречиста мрія
Пірнути з головою у життя свого струмок.

Як добре, коли знаєш, що чекає
Удома мама, тато, може кіт.
Як добре, коли серце замирає
Од того лагідного й ніжного «Привіт».

Квітка



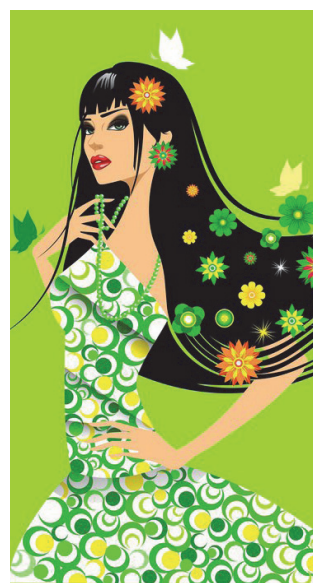
Можливо, треба зрозуміти знову,
Можливо, покохати чи пробачити,
А може, не вірити жодному слову,
Бо треба самому почути й побачити.

Гадаєш, ти правий, гадаєш ти сильний,
Гадаєш, що зможеш мене замінити.
Але розумієш, у світі є речі,
Що не під силу тобі зрозуміти.

Це речі прості, проте у безодні.
Безодні буденності плінного часу,
Ці речі: мої почуття не холодні,
А спрагло гарячі, мов квітка палаюча.

Юлія Дворна, І медичний факультет

У ВЕСНИ ЖІНОЧЕ ОБЛИЧЧЯ



ДЕНЬ ЗАКОХАНИХ СВЯТКУЄМО ВЕСЕЛО Й З ЛЮБОВ'Ю



13 лютого в медичному виші відбувся святковий концерт до Дня закоханих.

На сцені актового залу свої художні номери представили вокальні колективи «Зоряна», «Троянда», танцювальні ансамблі «Радість», «Арт-денс», «А-FAM», а також ВІА «Атріум» та хоровий колектив «Експресія». До привітань вузівських артистів приєдналися й запрошені гості – це зразковий дитячий колектив народного танцю «Зміна» та циркова студія «Бенефіс».

За ініціативою Профспілкової організації студентів медичного вишу свято закоханих знайшло своє продовження 14 лютого в нічному клубі «Інжир», де пройшов конкурс «Ідеальна пара ХНМУ».

Цього вечора закоханих можна було спостерігати на кожному сантиметрі танцполу, що свідчило про те, що це було справжнє свято кохання.

За титул «Ідеальної пари» нашого університету змагалися 5 найромантичніших пар, серед яких були як вітчизняні, так і іноземні студенти.

Журі після тривалого погодження визначилося з переможцями:

- **Найромантичніша пара** – Дмитро Цимбал та Юлія Дьякова (II медфакультет).

- **Найкреативнішою парою** стали Євгеній Рябушиць та Анастасія Колеснік (I медфакультет).

- Пара **«Відкриття вечора»** – Данило Ходун та Катерина Малащенко (IV медфакультет).

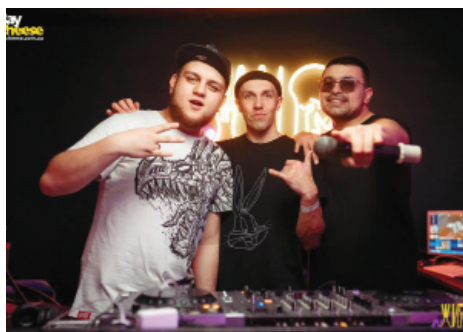
- **Приз глядацьких симпатій** та титул **«Незабутня пара»** здобули Кирило Дурнів та Дарина Колосовська (III медфакультет).

- І, нарешті, титул **«Ідеальна пара»** здобули Раї Рачит та Лайла Елакурі (VI факультет з підготовки іноземних студентів).

Профспілкова організація висловлює подяку учасникам конкурсу та спонсорам, серед яких магазин медичного одягу «InWhite», магазин вражень «Bodo», ТРЦ «Французький бульвар», художній розпис одягу for_you_ukr., а також хореографу заходу @julia_kotlyar.

Від щирого серця вітаємо пари зі святом любові, бажаємо їм міцного кохання, взаєморозуміння, взаємоповаги, а найголовніше – бути щасливими!

Діана Георгій



ЮВІЛЯРИ

У лютому свій ювілей святкують: чергова по гуртожитку №4 господарчого відділу **Валентина Іванівна Величко**, електрик з ремонту та обслуговування електроустаткування гуртожитку №5 господарчого відділу **Олександр Іванович Гапотченко**, доцент кафедри ортопедичної стоматології **Ірина Леонідівна Дюдін**, професор кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб **Андрій Анатолійович Заздравнов**, завідувач кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я **Андрій Георгійович Істомін**, ст. лаборант кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я **Олена Іванівна Кисіль**, асистент кафедри хірургії №2 **Яна Володимирівна Колесник**, доцент кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я **Володимир Володимирович Коновалов**, начальник відділу обробки інформації з лікувальної роботи **Світлана Арефіївна Костіна**, лаборант кафедри терапевтичної стоматології **Наталія Григорівна Кузьміна**, лаборант кафедри фармакології та медичної рецептури **Антоніна Кузьмівна Куш**, ст. викладач ЗВО кафедри медицини катастроф та військової медицини **Григорій Дмитрович Лях**, бібліотекар I кат. відділу наукової обробки документів та організації каталогів Наукової бібліотеки **Тетяна Євгенівна Непійпа**, доцент кафедри радіології та радіаційної медицини **Ольга Іванівна Паскевич**, доцент кафедри пропедевтики педіатрії №2 **Ольга Миколаївна Плахотна**, сторож корпусу «Б» господарчого відділу **Анатолій Володимирович Ряпалов**, лаборант кафедри патологічної фізіології імені Д.О. Альперна **Оксана Геннадіївна Сабєрова**, доцент кафедри хірургії №2 **Андрій Володимирович Сивожелізов**, лаборант кафедри терапевтичної стоматології **Ганна Петрівна Фоміна**, прибиральник служ. прим. головного учбового корпусу господарчого відділу **Любов Олександрівна Харченко**, гардеробник приміщення стоматологічних кафедр корпусу по пр. Перемоги, 51 господарчого відділу **Віра Федорівна Шатохіна**, асистент кафедри хірургії №1 **Олександр Миколайович Шевченко**.

МОВОЮ ФОТО

ВИШУКАНІ СКЛЯНІ ВИРОБИ

Батько та син Леопольд і Рудольф Блашка (Blaschka) присвятили своє життя створенню вишуканих скляних виробів. Усе, що ви бачите на фото, зроблено вручну зі скла в період з 1887 по 1936р. По суті це твори мистецтва, а насправді – наочні посібники. Навіть сьогодні ботаніки не можуть знайти жодної морфологічної помилки в їх роботах, а художня цінність колекції – очевидна. Підраховано, що за все своє життя батько і син створили приблизно 4400 унікальних моделей зі скла, більшість з яких зберігається в музеях і університетах по всьому світу.



«Медичний університет»

Регістр. свідоцтво ХК № 2098 – 839 ПР від 05.03. 2014 р.

Засновник – Колектив Харківського національного медичного університету.

Газета виходить один раз на місяць

Адреса редакції: 61022, Харків, пр. Науки, 4.

Гол. корпус, 5 поверх, тел. 707-73-60

e-mail: redakt@knuu.kharkov.ua

www.knmu.kharkov.ua

Підписано до друку 20.02.2020. Формат 60 x 90/4.

Папір офсетний. Гарнітура Pragmatica. Друк офсетний.

Умов. друк. арк. 8. Обл.-вид. арк. 8,5.

Тираж 500 прим. Зам. № 02/20.

Видання підготовлено та надруковано у ТОВ ВПП «Контраст».

61166, м. Харків, пр. Науки, 40,

www.kontrast.kh.ua



Регістраційне свідоцтво ДК № 178 від 15.09.2000 за точність викладення фактів відповідальність несе автор. Рукописи не рецензуємо й не повертаємо. Точка зору авторів публікацій може не збігатися з позицією редакції. Передрук лише з дозволу редакції газети.

Редaktorка В. Захареви

Коректорки М. Тарасенко, Є. Рубцова